

Aanwijzing voor de kandidaat

Als in een vraag staat dat je een hoofd- of kernconcept moet gebruiken, dan gebruik je in het antwoord die elementen uit de omschrijving van het hoofd- of kernconcept die nodig zijn om de vraag juist te kunnen beantwoorden.

Opgave 1 Humor

Bij deze opgave horen tekst 1, tekst 2 en tabel 1 uit het bronnenboekje.

Inleiding

Deze opgave gaat over de historische ontwikkeling van humor als sociaal-cultureel verschijnsel en over de functie van humor in de huidige samenleving. Socioloog Kuipers heeft daar onderzoek naar gedaan.

Gebruik tekst 1.

- 2p 1 a Leg uit dat de mop een onderdeel is van onze cultuur. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijving van het kernconcept cultuur;
 - een voorbeeld uit tekst 1 van het kernconcept cultuur.
- b Leg uit dat het sociaal-culturele verschijnsel humor dynamisch is. Gebruik in je uitleg informatie uit tekst 1 waaruit het dynamische karakter van cultuur blijkt.

Gebruik tekst 1.

Een kenmerk van instituties is dat zij ‘enerzijds vrij stabiel, maar anderzijds ook relatief veranderlijk’ zijn.

- 3p 2 a Leg uit dat dit kenmerk van instituties herkenbaar is in de mop. Gebruik in je uitleg:
- bovenstaand kenmerk van instituties;
 - een voorbeeld uit tekst 1 van dit kenmerk van instituties.
- b Leg uit dat institutionalisering van de humoristische vertelling heeft plaatsgevonden. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijving van het kernconcept institutionalisering;
 - informatie uit tekst 1 waaruit institutionalisering blijkt.

Gebruik tekst 1.

Urbanisatie is een demografisch proces, dat de moderne westerse samenleving kenmerkt.

- 1p 3 Leg uit dat urbanisatie de ontwikkeling van het sociaal-culturele verschijnsel humor beïnvloed heeft. Gebruik in je uitleg:
- een omschrijving van het begrip urbanisatie;
 - informatie uit tekst 1 waaruit de invloed van urbanisatie blijkt.

Gebruik tekst 2.

- 2p 4 Leg uit dat individualisering te herkennen is in de ontwikkeling van het sociaal-culturele verschijnsel humor. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijving van het kernconcept individualisering;
 - een voorbeeld uit tekst 2 waaruit individualisering blijkt.

Gebruik tekst 2.

- 2p 5 Leg uit dat het civilisatieproces te herkennen is in de ontwikkeling van het sociaal-culturele verschijnsel humor. Gebruik in je uitleg:
- een kenmerk van het civilisatieproces;
 - een voorbeeld uit tekst 2 van dit kenmerk.

Gebruik tabel 1.

Socioloog Kuipers heeft onderzoek gedaan naar de samenhang tussen humorstijlen en opleidingsniveau. In tabel 1 staan resultaten uit het onderzoek.

- 2p 6 Leg uit welk sociaalwetenschappelijk paradigma te herkennen is in het onderscheid in humorstijlen in tabel 1. Gebruik in je uitleg:
- de naam en een kenmerk van het gekozen paradigma;
 - informatie uit tabel 1 over het gekozen kenmerk.

Gebruik tabel 1.

In tabel 1 staat een indeling van humorstijlen naar opleidingsniveau.

- 2p 7 **a** Leg uit welke onderzoeksmethode het best gebruikt kan worden voor het samenstellen van tabel 1: interview of observatie. Gebruik in je uitleg:
- een vergelijking van beide onderzoeksmethoden;
 - informatie uit tabel 1 die verkregen kan worden met de gekozen onderzoeksmethode.
- b** Leg uit dat, voor het samenstellen van tabel 1, met de gekozen onderzoeksmethode meer valide gegevens verkregen kunnen worden dan met de andere onderzoeksmethode. Gebruik in je uitleg een omschrijving van de eis van validiteit.

Gebruik tabel 1.

Er zijn verschillende soorten kapitaal.

- 2p 8 Leg uit dat socialisatie kan verklaren dat een verschil in kapitaal tussen lager en hoger opgeleiden kan leiden tot een verschil in humorstijlen tussen deze groepen. Gebruik in je uitleg:
- een soort kapitaal;
 - informatie uit tabel 1 waaruit een verschil in de gekozen soort kapitaal blijkt;
 - de omschrijving van het kernconcept socialisatie.

- Gebruik tabel 1.*
- 2p 9 Leg uit dat het verschil in referentiekader tussen lager en hoger opgeleiden wat betreft humor kan leiden tot weinig sociale cohesie tussen lager en hoger opgeleiden. Gebruik in je uitleg:
- een omschrijving van het begrip referentiekader;
 - informatie uit tabel 1 over het verschil in referentiekader;
 - de omschrijving van het kernconcept sociale cohesie.
- 1p 10 Met welk begrip is te verklaren, dat iemand wel met buurtkinderen om een Belgenmop lacht, maar niet met collega's?
- A collectieve identiteit
 - B meervoudige identiteit
 - C nationale identiteit
 - D persoonlijke identiteit

Opgave 2 Defensiesamenwerking in Europa

Bij deze opgave horen tekst 3, figuur 1 en tekst 4 uit het bronnenboekje.

Inleiding

In december 2017 is in de Europese Unie (EU) op het gebied van defensie een Permanente Gestructureerde Samenwerkingsovereenkomst (PESCO) opgesteld. Deze opgave gaat over de samenwerking op het gebied van defensie tussen lidstaten binnen de EU en binnen de NAVO.

Gebruik tekst 3.

De EU heeft twee belangrijke doelen. De PESCO kan een middel zijn om deze doelen te bereiken.

- 2p 11 Leg voor een van deze doelen met het kernconcept samenwerking uit dat de PESCO aan dit doel bijdraagt. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijving van het kernconcept samenwerking;
 - een voorbeeld uit tekst 3 van het kernconcept samenwerking;
 - een doel van de EU.

Gebruik tekst 3.

Er zijn verschillende voorbeelden van globaliseringsprocessen die de autonomie en macht van staten aantasten, zoals internationalisering van militaire macht.

- 2p 12
- Geef een voorbeeld uit tekst 3 van internationalisering van militaire macht.
 - Leg uit dat dit voorbeeld uit tekst 3 de autonomie en macht van staten aantast. Gebruik in je uitleg de omschrijving van het kernconcept macht.